

ชื่อสมุนไพร มะหาด

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Artocarpus lacucha*

Buch.-Ham.

ชื่อสามัญ Monkey Jack, Monkey Fruit

ชื่อท้องถิ่น หาดหนูน(ภาคเหนือ), หาด (ทั่วไป), มะหาด (ภาคใต้), กาแย ตาแป ตาแปง (มลายู นราธิวาส), มะหาดใบใหญ่ (ตรัง)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ที่มา : Disthai. (2560)

ไม้ต้น ขนาดกลางถึงใหญ่ สูงประมาณ 15 - 20 เมตร ยอดเป็นพุ่มกลมทึบ เปลือกนอกของลำต้นมีสีเทาแกมน้ำตาล หรือน้ำตาลดำ แตกเป็นสะเก็ดเล็กๆ เปลือกชั้นในสีน้ำตาลแกมแดง มียางสีขาวหรือสีขาวแกมเหลืองซึมออกมาตามรอยแตก ยอดอ่อนมีขนนุ่มสีเทาถึงน้ำตาลปกคลุมหนาแน่น

ใบ ใบเดี่ยว ออกเรียงสลับกัน ลักษณะใบรูปขอบขนานหรือรูปรี หรือรูปไข่ โคนใบมนหรือเว้ามน ปลายใบแหลม ขอบใบแก่เรียบแต่ขอบใบอ่อนหยักเป็นฟันเลื่อยเล็กๆ ท้องใบสากคายมือ

ดอก เป็นช่อเล็ก ตามบริเวณซอกใบ ตอนปลายกิ่ง ช่อดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่บนต้นเดียวกัน ช่อดอกเพศผู้รูปขอบขนาน กลีบดอกมี 2 - 4 หยัก ช่อดอกเพศเมียรูปเกือบกลม กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ดอกมีสีเหลืองอ่อน

ผล ผลรวมเกิดจากผลเล็กหลายผลเชื่อมติดกัน ลักษณะรูปทรงกลม เปลือกนอกมีผิวขรุขระ เนื้อค่อนข้างนุ่ม ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่สีเหลืองอมส้ม เนื้อผลสีชมพู รับประทานได้

เมล็ด ลักษณะรูปขอบขนานฝังอยู่ในเนื้อ มีหลายเมล็ด

การนำไปใช้ประโยชน์

ผลมะหาดสุก นำมารับประทานได้ มีรสเปรี้ยวอมหวาน เปลือกต้นมะหาดมีรสฝาด สามารถนำมาเคี้ยวกับหมากแทนสีเสียดได้ ใบจากเปลือกต้นมะหาด สามารถนำมาใช้ทำเชือกได้ รากมะหาด สามารถนำมาสกัดเป็นสีสำหรับย้อมผ้าได้ โดยจะให้สีเหลือง เนื้อไม้มะหาดเป็นสีน้ำตาลแกมเหลืองอ่อน เสี้ยนสน เนื้อไม้หยาบ แข็ง มีความเหนียวและทนทานมาก สามารถเลื่อยกับไสตบแต่งได้ง่าย ปลูกและมอดไม่ชอบทำลาย นิยมใช้ทำเสา สร้างบ้าน ทำสะพาน ทำหมอนรองรางรถไฟ ด้ามเครื่องมือทางการเกษตร ในด้านประโยชน์ทางด้านนิเวศน์ ต้นมะหาดสามารถปลูกเป็นไม้เพื่อให้ร่มเงา ความร่มรื่นได้ และยังช่วยป้องกันการพังทลายของหน้าดินได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันมีการนำสารสกัดมะหาดมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ครีมทาผิวหรือ ครีมมะหาด โลชั่นมะหาด เซรั่มมะหาด

สรรพคุณทางยา

1. เป็นยาขับพยาธิตัวตืดและพยาธิไส้เดือน
2. ทาแก้ผื่นคัน แก้ น้ำเหลืองเสีย
3. แก้ลม แก้ท้องอืดเฟ้อ ช่วยขับลม แก้เบื่ออาหาร

4. ขับโลหิต ละลายเลือด ขับปัสสาวะ
5. แก้หอบหืด แก้ไข้ แก้เสมหะ

เอกสารอ้างอิง

คณะเภสัชศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2565). ข้อมูลพืชสมุนไพร. สืบค้น 16 มีนาคม 2565, จาก <https://pharmacy.su.ac.th>

เมดไทย. (2563) มะหาด. สืบค้น 30 มีนาคม 2565, จาก <https://medthai.com/มะหาด/>

Disthai. (2560) มะหาด ประโยชน์ดีๆ สรรพคุณเด่นๆและข้อมูลวิจัย. สืบค้น 30 มีนาคม 2565, จาก <https://www.disthai.com/17066265/มะหาด>